

**ROMÂNIA
CONSILIUL JUDEȚEAN BUZĂU**

**HOTĂRÂRE
pentru acordarea titlului de „Cetățean de onoare al Județului
Buzău” domnului locotenent (rtr) Gheorghe Bădulescu,
veteran de război**

Consiliul Județean Buzău,
Având în vedere:

- expunerea de motive a Președintelui Consiliului Județean Buzău, înregistrată la nr. 5421/10.04.2019;
- raportul Direcției juridice și administrație publică locală înregistrat la nr. 5422/10.04.2019;
- avizul de legalitate al Secretarului Județului Buzău dat pe proiectul de hotărâre;
- prevederile Regulamentului pentru acordarea titlului de „Cetățean de onoare al Județului Buzău” aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Buzău nr. 131/26.07.2011,

În temeiul art. 91 alin. (1), lit. „f” și art.97 din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

HOTĂRĂȘTE:

Art.1. Se acordă titlul de „Cetățean de onoare al Județului Buzău” domnului locotenent (rtr) Gheorghe Bădulescu, veteran de război, în semn de prețuire pentru apărarea pământului românesc și pentru onorabila vârstă împlinită.

Art. 2. Se aprobă acordarea unui Premiu de excelență în cuantum de 1.000 lei.

Art. 3. Direcția economică va duce la îndeplinire prevederile prezentei hotărâri.

Art.4. Secretarul județului Buzău va asigura comunicarea hotărârii autorităților și instituțiilor interesate, precum și publicarea acesteia pe site-ul Consiliului Județean Buzău.

PREȘEDINTE

PETRE-EMANOIL NEAGU

**AVIZAT PENTRU LEGALITATE
SECRETARUL JUDEȚULUI BUZĂU**

MIHAI-LAURENȚIU GAVRILĂ

Nr. _____
BUZĂU, _____ 2019

CONSILIUL JUDEȚEAN BUZĂU
PREȘEDINTE
Nr. 5421/10.04.2019

EXPUNERE DE MOTIVE
pentru acordarea titlului de „Cetățean de onoare al Județului
Buzău” domnului locotenent (rtr) Gheorghe Bădulescu,
veteran de război

Am inițiat demersul de acordare a titlului de „Cetățean de onoare al Județului Buzău” domnului locotenent (rtr) Gheorghe Bădulescu, veteran de război, în semn de recunoaștere publică a participării sale la apărarea independenței, suveranității, integrității teritoriale și intereselor țării.

Domnul Gheorghe Bădulescu este buzoian, născut în anul 1919 în satul Dara, comuna Pietroasele. Din dragoste și devotament față de patrie s-a înrolat ca voluntar în armată, participând cu Regimentul 25 Infanterie la cel de-al doilea război mondial. De asemenea, a fost prizonier în lagărele rusești din Siberia, îndurând foametea și condițiile inumane de trai și muncă. Revine la casa părintescă după 13 ani de chin.

Acum, la împlinirea venerabilei vârste de 100, este de datoria noastră să-l omagiem, acordându-i titlul de ”Cetățean de onoare al județului Buzău” .

PREȘEDINTE,

PETRE-EMANOIL NEAGU

CONSILIUL JUDEȚEAN BUZĂU
DIRECȚIA JURIDICĂ ȘI ADMINISTRAȚIE
PUBLICĂ LOCALĂ
Nr. 5422/10.04.2019

RAPORT
pentru acordarea titlului de „Cetățean de onoare al Județului
Buzău” domnului locotenent (rtr) Gheorghe Bădulescu,
veteran de război

Proiectul de hotărâre îndeplinește condițiile de legalitate prevăzute în Regulamentul pentru acordarea titlului de „Cetățean de onoare al județului Buzău” adoptat prin Hotărârea Consiliului Județean Buzău nr. 131/2011.

DIRECTOR EXECUTIV,

MIRELA OPREA

904 - 100 ani
- plachet
- 1000

Povestesc veteranii

SIBERIA, VIA COTUL DONULUI, DUS ȘI ÎNTORS

locul crti. George

----- **Interviu cu domnul plutonier ~~Nicolas~~ Bădulescu**

În urmă cu aproape o lună, ați împlinit o vârstă destul de rotundă - 95 de ani. Cum vedeți, de la această distanță, în timp, familia și copilăria dumneavoastră?

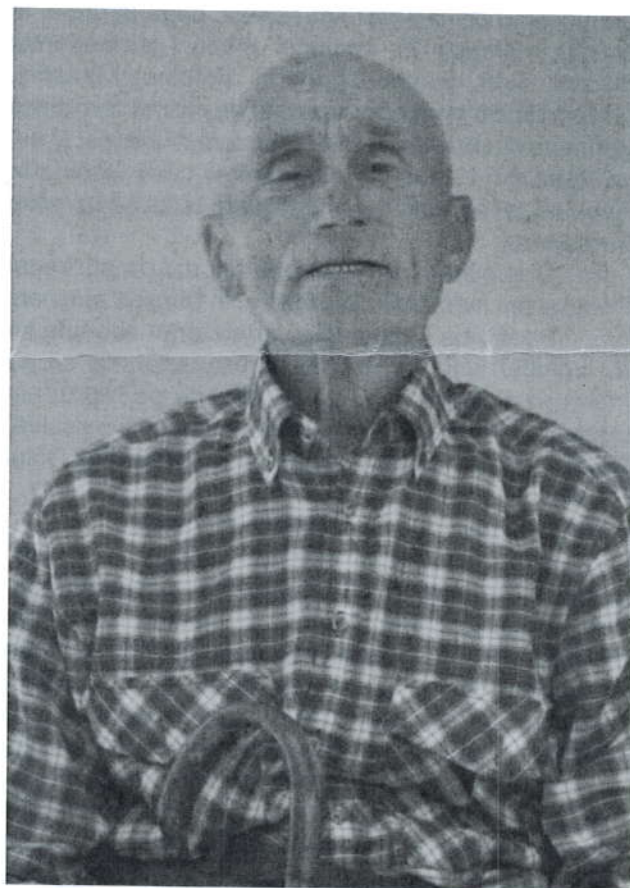
- M-am născut, la 9 aprilie 1919, în satul Dara, comuna Șarânga, astăzi aparținător de Pietroasele, nu departe de aici. Tata era agricultor, nu făcuse decât patru case, dar de-alea bune, și a fost sergent în primul război mondial.

Înseamnă că a fost unul dintre cei împrăștiți de Regele Ferdinand, cum au fost veteranii războiului pentru întregire națională.

- Nu prea, cei din Șarânga au cam rămas fără loturi, urmau să primească pe undeva mai la șes, la Limpeziș, dar, influențat de un frate al lui, că, după ce vor lua cei grăbiți, se va găsi ceva pământ și mai aproape, l-a refuzat pe rege. Și așa a rămas. Dar, om harnic, chibzuit, apicultor, a reușit să ne facă și nouă un trai, deși eram destul de mulți: nouă frați, numai băieți, din care șase au rămas în viață, până au ajuns să iasă din copilărie. Al patrulea dintre noi, a murit când era elev la Școala Normală din Buzău. Eu am făcut cinci clase la școala din sat, după care, cam împutânându-se elevii, prin 1934, după ieșirea la horă, m-am înscris la Școala de cântăreți bisericești ce funcționa pe lângă Seminarul teologic al Episcopiei Buzăului. Acolo se făceau două feluri de muzică: psaltică și liniară.

Se întâmplă ca, între profesorii de atunci, să fi existat și un domn Trifănescu? El apare în amintirile unui elev al școlii de cântăreți de prin anul 1950, Mihai Vlasie, care a semnat o carte de plastice evocări, „Smochinul neroditor”, acum vreo treizeci de ani.

- Cum să nu, domnul Trifănescu era tenor mâna întâia, preot la Episcopie, profesor de română la seminar și la Liceul „Hasdeu”, unde mă înscriesem și eu, și tocmai el m-a trântit la examenul de limbă. Dar, ca un blestem, prin 1937, l-au scos din preoție. După terminarea școlii de cântăreți, am fost repartizat, la început cântăreț la strănă, la Dara, unde preot era Miltiade Ionescu. În 1939 am plecat voluntar în

armată, cam și de ciuda pățaniei cu Trifănescu. La Regimentul 8 Infanterie Buzău, unde comandant era colonelul Berechet. Trei luni am făcut instrucția de recruta, după care, în cadrul specialităților, am făcut cunoașterea brandt-urilor de 84 și 120 mm. Pentru că aveam un scris caligrafic, îmi făcusem mâna și prin copierea știmelor psaltice la școala de cântăreți, am fost furier, la registratură, la aprovizionare, la mobilizare.

Cum se vedeau, din cazarmă, norii marelui război care avea să ajungă și la noi?

- În 1939, Regimentul 8 Buzău a chemat la mobilizare ultimele 20 de contingente; cele cu soț au rămas

regimentului, în Divizia a 5-a, iar celelalte au fost vărsate unei divizii al cărei comandant era generalul Nicolae Dăscălescu, Regimentul 25 Infanterie, care se afla în Basarabia. Acolo am ajuns și eu, pe zonă, în primăvară, pe la Dorohoi, apoi în comuna Desca, pe granița cu actuala Ucraina, mai apoi pe la Suceava și Rădăuți. Pe 29 iunie 1940, eram în gara Cacica, unde am stat câteva zile, am văzut puhoiul de basarabeni ce se refugiau, cu plânset și țipăt, din calea armatei bolșevice. De la Rădăuți am fost la Țirgu Neamț, de pe unde era Creangă, Doamne, ce frumoase locurile, apoi la Răchiți, lângă Vaslui. Acolo ne-a prins și cutremurul din 1940, am zis că va cădea gara peste noi, iar locotenent-colonelul Jugănaru ne-a ordonat: „În genunchi! Închinați-vă!” Am revenit, până la urmă, la Buzău, am participat în comuna Stîlpu, comandantul diviziei fiind domnul general Nicolae Mazarini. Cazărmile din oras erau ocupate de militari ai misiunii germane din România. S-a făcut demobilizarea, și eu, ca furier am rămas cu ofițerii într-o casă închiriată. Apoi, nemții au plecat pe front și am putut să revenim în cazarmă.

Pe 23 august 1941 regimentul și divizia au trecut Prutul și am mărșăluit către Nistru. În Ucraina am mers ba cu trenul, ba pe jos, căile ferate erau avariate fie de bombardamente, fie de partizanii lor, ca să ne îngreuneze înaintarea. De la Kiev, de pe Nipru, am mers către Marea de Azov, unde am făcut și o scaldă, Caucaz, apoi ne-a luat o lună de mers până la Cotul Donului.

Odată ajunși, în ce localitate v-ați instalat?

- Nu era niciun sat, n-am intrat în nicio casă de rus, că una era aici și alta la mama păcatelor, dar din sectorul nostru până la Fominsky, unde era Regimentul 5 Greu erau vreo douăzeci de km. Era septembrie 1941, exista deja cimitir cu morți de-ai nemților și de-alor noștri, și se părea că făcuseră ei o diplomatie cu rușii, cum că, peste iarnă vom sta acolo, dar rușii nu s-au ținut de cuvânt și, pe 14 noiembrie, au început să atace. Bombardamente, canonade cu katiușele, degerați, jalea de pe pământ. Eu am avut o șansă, m-am îmbolnăvit de icter, după vreo lună de când ajunsesem acolo, și, când am revenit, după vreo trei săptămâni, am picat chiar în gura iadului: totul era brambura, se fugea dintr-o margine la alta a pungi în care ne băgaseră rușii, fără subzistență, fără pâine, fără ceapă, cu sufletul și stomacul gol. Mă gândeam la ce o fi în inima tatei, mama murise în 1936, cu doi copii pe front, eu și fratele meu Vasile, sergent și el, născut în 1921, că cel mai mare, Constantin, care era terist, făcuse școala de arte și meserii, murise la Odessa. Între 14 și 23 noiembrie am tot vagabondat, prin zăpadă mare și încercând, din ce în ce mai desperați, să sărim pârleazul din încercuire, călăuziți de zvonuri, ba pe aici, ba pe colo, unde ajungeam era prea târziu.

La un moment dat, am dat peste un cal, cum s-a făcut, răstăcit și asta ca noi toți. Era o zi senină și cu soare, trecea printre morți și mă gândeam că, dacă vor începe să tragă rușii, am să încerc să mă adăpostesc, ca după un scut, cu el. Și el și eu am avut zile. Au pus perivocicii, care știau românește, să ne someze: „Predați-vă și predați-vă!”. Nu mai era nimic de făcut. Eu aveam un pistol, din loc în loc, erau stive de arme, puști, revolve și alte chestii. Eram destul de bine îmbrăcat, proaspăt ras, așa am intrat în prizonierat, când vine un rus la mine, dat în Maica Domnului, și-mi zice că aș fi ofițer. Când am trecut podul peste Don, am lăsat busola „Bezard”, ce o aveam de la un brandt, să cadă în apă, nu era cazul să mă mai orientez singur, știau ei unde să ne ducă. Până pe 30 noiembrie am mers, fără mâncare, pe un drum flancat de morți, cei care trecuseră în convoaie de prinși înaintea noastră și-i lăsaseră puterile. Pe pârția aceea îngrozitoare s-a întâmplat să mă vadă Răduță, ordonanța, ține-calul căpitanului Gheorghe Dumitrescu, care mă cunoștea și, cu chiu cu vai, m-a ajutat de am ajuns la un grajd, unde am căzut de-a-n picioarele, până a doua zi, cam spre prânz. Somn soră cu moartea. Când m-am trezit, am văzut că nu eram singur, mai era acolo și o vacă, ce-și făcuse datoria: se bălegase, se pișase și îmi cam udase pătura ce o țineam în bandulieră. Am ieșit și am auzit plânset dintr-o casă - era o femeie cu trei copii, pe care am rugat-o să-mi cumpere pătura. Am făcut târgul, mi-a dat pe ea două pâini și două prăjituri, așa, cât palma, care, sub o coajă de făină, aveau fasole.

După atâta flămânzeală, am mâncat cele două piroști și o jumătate de pâine ca pe nimica, iar restul am pus în portul de la masca de gaze, singurul „efect” din dotare care îl mai păstram. În coloană, l-am reîntâlnit pe Răduță, i-am dat o pâine, și asta a fost, nu l-am mai văzut până în ziua de azi. Patru zile, de post negru, am făcut, până la Tambov, cu trenul. Acolo era o pădure seculară, mare, iar în lagăr erau bordeie, unele mai vechi, de pe vremea țarului, și mai bune și mai proaste. Cele bune, care mai aveau uși și geamuri erau ocupate de niște italieni, care căzuseră în captivitate mai devreme decât noi și aveau deja barbă ca popii. În decembrie, frig teribil și, ca să ne putem încălzi oarecum, stăteam pe șezut și ne sprijineam unii de alții, ca snopii într-o clucă de coceni, rotindu-ne, cei de pe margine cu aceia de pe mijloc, fiindcă, într-o oră, înțepeneai. Italienii ne cam furau pâinea și, ca să ne apărăm frântura de hrană, i-am luat la ciomege de i-a găsit nebuneala. Cu timpul, se murea destul de repede pe acolo, ne-am mutat și noi într-un bordei mai de doamne ajută, cu sobă, ușă, geamuri. Era cât o hală, cu 14 rânduri de paturi suprapuse, a câte trei „etaje”, între care erau două „străzi” mai mari, pentru circulație. La paturile de pe flancurile bordeiului pătrundea apa și încercam să ne restrângem, dacă puteam, la cele de pe centru. Vă spun ca o curiozitate, poate nu mă credeți, dar acolo ziua era destul de mică, preț de vreo trei ore; așa-zis subzistența, butoiul de ciorbă, se distribuia pe brigăzi. Nu știu cum, cineva a reușit să prindă un șoarece mai dolofan, un șobolan – proteină; care-a fost mai pe aproape, și-a făcut parte și n-a mai fost vorba de nici un grătar. De acolo, am fost trimiși în Siberia, la un lagăr numit Bakal, unde în adăposturi erau oleacă mai multă căldură; asta stârnea păduchii, care, în hoardă, se adunau pe abdomen. Când credeam că i-am stârpit, de prin alte cotloane ale hainelor și trupului, venea un alt contingent și asaltul lor nu se termina cu adevărat niciodată.

Era Bakal, sau Baikal, știți, marele lac, unde cântecul revoluționarilor narodnici, vorbeau de cei prigo-niți de țar sau cei care făceau pe picioare, un fel de turism ecumenic: „Prin stepa baikală, pribeagul/ Cu traista pe umăr trecea...”

-Nu, domnule, știu ce spuneți, dar aia era altă treabă. La Bakal, cum ziceam, am făcut vreo două luni de muncă în construcții. Băștinașii, localnicii, și ei strâmtorați cu ale traiului, ne cam scoteau ochii: „Ce-ați căutat, domnule, peste noi?” Cine putea să răspundă la asta? Eu, unul, i-am înțeles, dar ce le folosea lor sau mie. Șefii aveau rațiile și rezervele lor, dar proștii, rușii de rând erau și ei aproape morți de foame. Făceam cărămizi, undeva pe un câmp ce se numea Potanina. Acolo era un român, Constantin Doncea, care era traducător, perivoc și care își cam bătea joc de prizonieri. El cam fugise din țară, după

revolta de la „Grivița”, din 1933; mai târziu, după 1944, mi se pare că a ajuns grangur mare. Cu activitatea din cărămidărie era o problemă, unii se fofilau, se băgau prin diferite cotloane să tragă un somn. Ne adunam, pentru a ne întoarce în lagăr, și începea apelul; o dată, de două ori, nu plecam până nu eram formație completă, câți ieșisem de după sârma ghimpată; stăteam acolo până îi gâbjeau, de prin dormitoarele lor ascunse pe cei absenți; era un lucru periculos, riscant, fiindcă și-o mai luau și de la camarazii care dădăiau și le intra os prin os așteptându-i. Și bătea un vânt, și bătea, vai de capul nostru dar, mai ales, al lor. *Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face*, Așa e omenește. Din noiembrie, până la sfârșitul lui martie, cât am stat acolo, se murea de foame, ger și păduchi. Era un ger de crâpau pietrele. Ciorba era un fel de apă chioară, și, după zece ore de muncă, eram terminați. De la Potanina, ne-au strămutat la Celiabinsk, unde munceam la o fabrică de cherestea. Acolo l-am întâlnit pe un cunoscut, Vasile Săndulache, de prin părțile noastre, perceptor, care era într-o echipă de săpători de morminte pentru prizonierii care își dădeau sfârșitul. El s-a întors în țară cu Divizia „Tudor Vladimirescu”, recrutată din lagăre de Ana Pauker. Fiecare cu ale lui, o hotărâre, într-un fel sau altul, putea să îți schimbe soarta. Așa, o chestie de statistică: din aproximativ 5.500 de prizonieri, au supraviețuit cam 700; norocul meu a fost că am avut un organism mai rezistent și mă gândesc dacă nu-i datoriez asta bietului tata, care, din patru pogoane ale mamei, nu putea să țină atâți copii la școală, dacă nu avea și inițiativa cu stupii – am mâncat miere din destul, cât am fost acasă, și poate și asta mi-a creat o imunitate salvatoare. Ca să vă dați seama despre felul în care ne agățam de viață, vă spun că lăgăriști de-ai noștri, care lucrau în gară, reușeau, uneori, să fure parafină din vagoane. O încălzeau în gamelă și întingeau cu turtoii de pâine în ea ca în unt; organismul răspundea și el cum putea; fecalele erau, de unde or mai fi fost, împărțite în „normale” și un grunț de parafină, care se recicla, cum s-ar zice, era refolosibilă. Vă pot spune că rușii, pe noi, care ne știam, nu ne-au bătut nici cu palma nici cu biciul, ne-au omorât cu gerul și cu mâncarea. Erau și cazuri de canibalism, morților li se scoteau organele interne, ficatul, inima plămânii, splina și, dacă pe „recoltatori” nu-i ținea inima sau nu-i lăsa scârba să se „împărtășească” din carne de om, făceau un fel de troc, o dădeau contra pâine. Nu întreba nimeni de unde e, deși se putea bănuî. Instinctul de conservare, în condițiile de acolo, îi aduceau pe unii destul de aproape de animalitate.

Am mai auzit, acum vreo treizeci de ani, de la un fost prizonier de război din Chiojd, despre aceste experiențe extreme, de necrofagie. Tot într-un lagăr dinspre Cercul Polar, iarna, datorită înghețului, nu se puteau

îngropa morții și erau stivuiți, bocnă de ger, în magazine; abia spre primăvară, cu buldozerele făceau gropi comune. Cei mai disperați și cam fără Dumnezeu, prelevau organe, mai la îndemână și fără urme de profanare a cadavrelor, era limba. Când și când, „sifona” câte unul și rușii, oricât de atei, executau făptuitorii.

- Gerurile de acolo, greu de imaginat. Am lucrat la instalarea unei rețele de canalizare, a cărei adâncime, ca să poată garanta utilizarea, să nu înghețe era de șapte metri. Șanțul pentru ridicarea pământului, cu lopata avea vreo trei rampe. După 23 august 1944, au apărut noi prizonieri români, prin Moldova, rușii făceau pe niznaii și, deși eram aliații lor au luat, ceac-pac, vreo sută de mii de prizonieri.

Este cunoscut cazul unui colonel român, Hugo Schwab, poate de etnie germană, dintre sașii și șvabii colonizați în Transilvania, care, pus în situația de a se preda armatei roșii aliate, spre a evita dezonoarea, era, totuși, ofițer al armatei regale române, s-a împușcat.

- După cum se vorbea, între prizonieri nu erau numai militari; după ce îi dezarmau, îi încolonau și-i mânuiau spre Rusia, numărați, cu zapiscă, însoțiți de cioloveci cu „balalaice”, automatele lor cu încărcătorul în formă de tambur, cu care au făcut războiul, fiindcă, abia după a apărut invenția lui Kalașnikov. Unii aveau curaj și, cum santinelele nu erau prea multe, o zbugeau din coloană prin porumburi; numai că erau numărați și trecuți în zapiscă, iar atunci când se constatau absențe și urmau să fie predați altei gărzi, absenții se completeau cu oameni luați de pe unde se putea: din câmp, de pe uliță, din casă, nu conta, ca să predea efectivul bob numărat, fără scăderi. Io spun din gura lor, dar pe unul dinăștia, pe care l-am văzut și eu, era ciolac, adică nu avea degetele de la o mână, nimeni nu l-ar fi încorporat că nu era apt pentru oaste, îl respingea comisia medicală.

Pe unde ați mai „călătorit” după încheierea păcii, la 9 mai 1945?

- La Vladivostok, o regiune vastă, cam cât România. În 1946, în semn de protest, m-am automutilat, o falangă de la degetul arătător, care a pus cruce și pasiunii mele de viorist, că învățasem să cânt binișor pentru un amator. Pe la sfârșitul lui 1947, până la începutul lui 1949 am fost contabil al prizonierilor, al lagărului; o vreme s-a lucrat la o fabrică de vată industrială, de veneau oamenii tot o rană, pe urmă la o fabrică de fiare de plug (cu 3 și 5 brăzdare). Foamea era cronică, rația nu creștea, deși nu mai era economie de război, noaptea ținea numai câteva ore, de la ora 23.00, până spre două dimineața, că jumătate de an ținea ziua polară. Prin 1947, ce mi-a venit pe chelie, am făcut un raport către conducerea lagărului, scriind amănunțit tot ce a ținut de atribuțiile mele în timpul războiului, unde se vedea că nu am fost vreun

criminal de război, să nu mă elibereze odată; am pus pe hârtie, că dacă există martori care pot să infirme și să mă dea de mincinos, aleg, de bunăvoie, plutonul de execuție. Nu m-a contestat nimeni, dar nici nu mi-au dat drumul. Ne-au mutat la fabrica Kirov, unul din echipa de politicieni a lui Stalin, care, tot el, tătucul popoarelor, pusese să fie executat pentru nu știu ce deviație de la linia partidului; la ruși, totul era „balșoi, roboteau în uzina aia vreo 2000 de femei și peste 60000 de bărbați, acolo m-au făcut un soi de pontator, câți prizonieri, unde și ce au lucrat.

Prin 1949, toți prizonierii români au fost dislocați la Odessa, unde după vreo două zile de muncă la fiare, am ajuns la un birou, vreme de vreo doi ani. Acolo au început să ne plătească, „salariul” meu de birocrat era de vreo 250 de ruble pe lună. Cei care ieșeau la muncă, normată ca fiind ușoară sau grea, puteau primi 350, respectiv 1000 de ruble. Cu oamenii în care aveam încredere, mai făceam câte o „rocadă”, adică ei între ei, pentru a se mai echilibra veniturile, condiția era să nu existe pâre către conducere; ar fi de amintit că un prizonier costa U.R.S.S.-ul, sau așa ziceau ei, 456 de ruble pe lună. Hrănirea era ceva mai organizată, toată primăvara și vara - urzici, iarna o porcărie de ciorbă de păstârnac, porție de 750 de grame. Oricum, față de Tambov, unde mâncasem și jir, progresul era vizibil.

Dacă Stalin prăpădea o mulțime de parale pentru întreținerea prizonierilor de război, de ce nu v-a scurta „cazarea” prin lagăre?

- Din rațiuni de stat: eram mână de lucru gratuită sau foarte ieftină, nu urmau să ne plătească pensii la bătrânețe, cine pierdea era trecut la perisabilități, aveau ei socotelile lor. În aprilie 1951, ne-au urcat în vagoane, trenul avea gardă militară, și am intrat în țară, prin nord, pe la Satu Mare. Acolo am stat trei luni în carantină, timp în care eu am hârțogărit la dosarele repatriaților din acest lot. Primul lot de „lăsați la vatră” a fost cel al analfabeților, instruiți să nu divulge date despre lagăre și prizonierat sau armata roșie elibatoare. Ăștia au avut ceva noroc, pentru că alții, care fuseseră studenți și legionari la încorporare, au fost trimiși direct în Dobrogea, la canalul Dunăre-Marea Neagră, zis și canalul morții. Despre asta mi-a spus, mai târziu, și preotul Miltiade Ionescu, se afla și el la muncă silnică la canal, chit că făcuse politică țărănistă, în partidul lui Maniu și Mihalache, amândoi morți prin pușcăriile noului regim.

Ion Mihalache a murit, în 1963, la închisoarea de la Râmnicu Sărat, singura, cu regim monocelular, adică deținutul singur în celulă, din țară. Dumnezeu voia cum vi s-a redat libertatea?

- După o haltă destul de scurtă la Văcărești, am primit hârtie la mână și ne-au lepădat în Gara de Nord. Eram din nou, după nouă ani, cetăței români, dar în

Republica Populară Română. Pe noi purtam tot „uniformele, zeghea din lagărele rusești cu ecuson pe care scria „voina pleni”, adică prizonier de război. Mi-era frică să nu ne ia vreo patrulă, să ajungem, încă o dată, în spatele sârmei ghimpate, așa că m-am dus spre Basarabi, unde era un fel de triaj să mă ascund și să mă odihnesc până îmi pleca trenul spre Buzău. Când am plecat către peron, o bătrână m-a întrebat dacă am fost prizonier și mi-a dat douăzeci și cinci de lei. Cine știe de sufletul cui a fost.

Învațaseră-ți, în cea mai lungă și chinuitoare călătorie care ați făcut-o în străinătate, limba rusă.

- Rupeam, nu avusesem încotro, rusește, că limba nu am învățat-o, nu ne preda nimeni, limba am furat-o, numai din verbal. Expresii uzuale știam și în germană și în italiană, vreo câteva și ungurești, că în lagărele sovietice erau militari din toată Europa, un amestec al limbilor ca la turnul din Babel. Cineva chiar mă îndreptase să încerc la ARLUS, o societate pentru strângerea relațiilor româno-sovietice, dar nu mi-era mie de asta.

Aceasta avea și o editură, în care apăreau, pe lângă clasicii ruși, și destul scriitori progresiști, literatură de propagandă. Mai erau, din gama cacialmalelor de partid și de stat, a frăției cu marele popor sovietic, „sovromurile”, societăți economice mixte, în care noi eram cu materia primă, forța de muncă iar ei cu profitul, că trebuiau astupate datoriile de război ale țării, stat agresor și învins, cum s-a stabilit la masa tratativelor de pace.

- Și mie mi-a plăcut să citesc în viață, mă mai încumet și acuma, cu ochelarii ăștia cu vreo paispe dioptrii. N-am făcut excese în viață. Pentru mine, vinul, deși pe-aici te-mpleticești în vii și spalieri, - la ușă! N-am fost bolnav în viața mea, Dar vârsta e vârstă, nu-mi ajugea mâna pocită la ruși, încep să fiu prizonierul unor metehne ale bătrâneții: văzul, auzul, picioarele. În fine, ce să vă mai plictisesc cu ale mele, revin. Am coborât în gară la Ulmeni, noaptea. Mi-am zis că, dacă tot am lipsit atât, să ajung acasă ziua. Când am stat eu la gară, au mai coborât, dintr-un tren care venea de la Buzău, alți trei prizonieri întârziați, care mergeau mai sus de Dara, ne-am îndemnat să o luăm la deal. Când am ajuns la Nenciulești, le-am zis că, până dimineață, eu rămân acolo: aveam o rubedenie în sat, și am tras la ei. Încet, încet m-au recunoscut. Dimineața, m-am schimbat și ferchezuit, că aveam un geamantănaș cu mine, unde aveam cumpărat, cu banii puși deoparte la Odessa, costum, cravată, pălărie, pantofi „Dermata”- arătam și eu ca un domn. Când am ajuns în sat, ce să vă vezi: nu prea recunoșteam decât pe cei bătrâni, care nu se schimbaseră la înfățișare prea tare, femeile mature, când plecasem eu în armată, erau deja babe. Trecuseră treisprezece ani, dintre frați, Tăsel, mezinul, copil în fotografia care v-am arătat-o, recrutase. Am aflat atunci că, din cărțile poștale care, spre sfârșitul robiei la ruși, ni le dădeau să trimitem un semn de viață acasă, nu ajunsese nici una, se rătăciseră toate sau nici măcar nu fuseseră puse la poștă. Socoteala, mi-am zis, era simplă: ce să ne mai amăgim familiile, eram dați dispăruți, dacă ne dădeam obștescul sfârșit pe acolo nu era bine să se afle, stricau relațiile frățesti cu ocupanții.

Tata, sârmanul, cu boii de funie toată viața și ambiția de a avea trei copii la școli secundare, avusesse și el de pățimit; prieten cu popa Miltiade, îl pusese răpăcatele să fi fost și el la țărăniști, în Dara, și, acum, din invidie, proștii care se țineau de partidul comunist, voiau să-l bage la categoria „chiaburi”, unde cotele pentru stat erau foarte împovărătoare. Îl chemau cu căruța la rechiziții, fel de fel de șicane. Mierea l-a scăpat. l-a măgălit pe câțiva dintre noii ștabi și l-au mai lăsat în pace. Până în 1957, când s-a dus la cei dreapți, s-a luptat cu ei cum cu lupii.

Cum a curs, mai departe, viața dumneavoastră, cum s-a desfășurat „reintegrarea în viața socială”?

- N-am mai plecat nicăieri, mi-am zis că îmi făcusem suma de „hoinăreală” prin lagărele Siberiei. Mi-am făcut o familie. Anii, târâș-grăpiș, au trecut.

Dacă pe front ați fost sergent, ce grad aveți acum, în rezervă?

- Scrie aici pe legitimația de veteran, plutonier. Dar nu mă plâng, am pensie de general; una peste alta, cu ce îmi dau armata, biserica și C.A.P.-ul am 28 de

milioane, în bani vechi. Uitați, am aici o revistă a veteranilor din Prahova, unde scrie și de pătimirile mele („Prahova eroică”, an III, nr.6, septembrie 2013, p. 30-31, n.m.), care au fost și ale multora din leatul meu. Mulți n-au mai apucat să le mărturisească; eu, în felul meu, am fost unul dintre norocoși. Dacă ce-am vorbit pe aici apare în revista dumneavoastră, v-aș ruga să-mi trimiteți și mie un exemplar.

Cred că ar fi onorant pentru noi să fiți la Buzău de Ziua Drapelului, când, în cadrul ceremoniilor militare din garnizoană, se va lansa și acest nou număr, cumva rotund, cincisprezece.

- Știu eu, domnilor!

Unul dintre fii, cu o statură viguroasă, athletică: -Nu știm dacă o să poată, probleme cu picioarele și cu locomoția; pe 26 iunie, când ziceați, noi, copii, o să fim deja în Canada, am fost pe-aici să mai trebăluim puțin prin gospodărie.

Busola „Bezard”, pe care ați aruncat-o dumneavoastră în Don, la anul Domnului 1942, a început, după 1990, să indice cu perseverență, Vestul. Ce le-ați transmite cititorilor revistei și ai testimoniilor dumneavoastră din război, domnule Nicolae Bădulescu?

- Sănătate și noroc de vremuri mai tihnite decât ale generației mele, cu atât mai mult cu cât am auzit vorbindu-se, de un timp, de Odessa, unde mi-a rămas, pentru vecie, un frate.

Vă mulțumim și vă dorim centenar fericit!

Note:

Soția domnului Bădulescu, le-a spus, mai aparte, unuia dintre coechipierii cu care am ajuns la Clondir de Sus, ca dumnealui să nu se supere, o istorioară recentă: l-a însoțit la un spital din București, unde a rămas internat, pentru o operație; la întoarcere, a folosit unul dintre biletele C.F.R. pe care le primesc cu titlu de gratuitate veteranii de război. La Ploiești, a trebuit să coboare, controlorul i-a explicat insistent că acestea pot fi folosite de însoțitor numai în prezența fizică a titularului. Trăiască vigilența față de banul public, onoare muncii „nașilor” feroviar!

În 1947, cam împotriva relațiilor refrigerate între S.U.A. și U.R.S.S., scriitorul Johan Steinbeck, împreună cu un fotograf, Capa, solicită (și primește!) permisiunea de a face o carte de reportaje despre viața cotidiană a sovieticilor. Rezultă un volum tipărit în 1948, din care extragem impresii de la „fața locului”: *Cândva Kievul trebuie să fi fost un oraș frumos. E mult mai vechi decât Moscova. E mama orașelor rusești. Așezat pe un deal, lângă Nipru, se întinde în jos, peste câmpie. Mănăstirile, fortărețele și bisericile lui datează din secolul al XI-lea. Pe vremuri aici veneau la odihnă țarii, aici își aveau palatele de vacanță. Clădirile lui publice erau renumite în toată Rusia. Era un centru religios. Iar acum este un oraș al ruinelor. Aici germanii au știut să demonstreze de cât sunt ei în stare. Fiecare clădire publică, fiecare bibliotecă, fiecare teatru, până și cirul fuseseră distruse, nu de obuze, ci prin incendiere și dinamitare. Universitatea era arsă și dărâmată, școlile sunt în ruine. Asta n-a fost luptă, a fost distrugerea smintită a tuturor așezămintelor culturale ale orașului și aproape a tuturor clădirilor frumoase ridicate în decurs de un mileniu. Aici cultura germană și-a făcut treaba. Iar unul din puținele acte de dreptate din lumea asta e că prizonierii germani ajută la îndepărtarea mizeriei pe care au făcut-o. E drept. Nu știm dacă la Dresda și în atâtea orașe germane, bombardate crunt de anglo-americani s-a trimis cineva pentru „salubritate”. La plecare, materialul fotografic al „yankeilor” a fost verificat și triat de imagini cu caracter „strategic” sau de „propagandă” dăunătoare Moscovei: Reținuseră filmele în care apărea prea multă topografie, ca și fotografia fetei nebune din Stalingrad, și cele cu prizonieri. (John Steinbeck, Jurnal rusesc, Editura „Rao”, 2010, p.65-66; 250.)*

Comitetul Național Român, creat în 1948, în emigrație din exilanți români, a avut mai multe intervenții împotriva regimului sovietic de ocupație în România, memorii adersate Occidentului, între care, cel al lui C. Vișoianu, despre violarea tratatelor și dreptului internațional de către Uniunea Sovietică, precum și cele făcute de Alexandru Cretzianu, Augustin Popa și Iancu Zissu, ce aveau în vedere, unul – chestiunea prizonierilor de război deținuți în Uniunea Sovietică, celălalt – instituirea unui regim de drept pentru refugiații politici. (Mircea Ciobanu, Nimic fără Dumnezeu. Noi convorbiri cu Mihai I al României, Editura „Humanitas”, 1002, p. 51).

În Federația Rusă sunt înregistrați 1818 militari români, căzuți în luptă și doar 15582 decedați în prizonierat. (Direcția de Cultură a Armatei, *In Memoriam*, Editura Militară, 1994, p.5).

Consemnare și note de E.N.